

Cautio Judicialis Prælatorvm, Ecclesiasticorum & Regularium

Dript, Laurentius a

Neuhaus, [1684]

Art. 1. An causæ Regularium, simpliciter, de plano, sine strepitu & figura
judicarij, decidendæ sint?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63260](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63260)

*moderanda regiminis habena reprimitur,
 subjecti quique velut effrenes equi per ab-
 rupta raptantur, agere nimirum licet
 omne, quod libet.*

SECTIO SECUNDA.

De Judicio Summario Regularium.

Cum à majori parte sumatur denominatio,
 hinc Sectionem hanc intitulavi de judicio
 sumario regularium; quamvis ea quæ corre-
 ctionem & reformationem morum & appel-
 lationē ab iisdem concernunt, æqualiter tam
 Clericis, quam regularibus, applicari possint
 uti singula discutienti, manifestum evadet.

ARTICVLVS I.

*An causa Regularium, simpliciter,
 de plano, sine strepitu & figura judicij,
 decidenda sint.*

CAusas Regularium inter illas esse,
 quæ summarie de plano sine strepitu
 & figura judicij expediri debeant, di-

E

ctura

Etum est supra art. 3. § 5. exiguntq; harum decisiones tanto accuratius examen & discussionem, quo certius est, superiores Ecclesiasticos (nisi ipsimet ut ordinarie fieri solet, styli judicarij scientiam & praxin habeant) in suis judicijs etiam *summarijs*, non procedere, nisi adhibitis viris, jurium, processuumq; Judicialium gnaris. Superiores verò Regularium, maximè illi, qui perpetui & inamovibiles sunt, ut plurimum non nisi studio & resolutioni casuum conscientia, amplificandæ rei domesticæ, exstructioni novorum & amplorum ædificiorum, &c. raro autem nobilissimæ sacrorum Canonum scientia se applicare, & nihilominus in occurrentibus, suorum Regulariũ subditorũ, etiam criminalibus causis, nullo adhibito processu judicarij *summarij* gnaro, se solis causas examinare, & non attentis ad substantiam judicij requi-

quisitis, sentētiare soleant. Ex quo gravissimas injustitias legis naturalis & divinæ transgressiones, nec non irreparabilia subditorum corporis famæ, honoris, imo æternæ salutis pericula non emergere moraliter impossibile est, uti experimento didicimus & adhuc quotidie prò dolor discimus. Quibus præcavendis hæc sectio priori quo ad argumentum omnimodo consentanea utiliter & necessariò subjungenda fuit, ut qui ob curam temporalium defendendorum Monasterij jurium &c. totaliter & ita impliciti sunt, ut jus Canonicum, Abbatem, Fagnan. Tamburin. de jure Abbatum aliosq; Canonistas legendi vix tempus habeant, in exiguâ hæc sectio, quod in illis fusè deductum est, legere & obligationem ac pericula sua videre valeant.

Et quidem in causis Regularium statum Religiosum & disciplinam Regularem

larem concernentibus, *summariè sine strepitu & figurâ judicij*, procedendum esse claret. ex diversis SS. Canonum decretis & ordinationibus, quæ paucis hic recensleo.

Præcipuus ad hoc textus est in *cap. olim x. 26. de accusat. V. G. Pontifex. N* igitur, inquit, *Reformatio Monasterij valeat retardari? Mandamus, quatenus, relaxatis excommunicationum, seu suspensionum sententijs, si quas idem Abbas protulerit, vel per quoscumque judices promulgari fecit, post inceptum negotium in eos, & adherentes eisdem, ac restitutis quos idem Abbas negotio ipso pendente contra justitiam spoliavit, in negotio de plano & absque judiciorum strepitu procedentes (cum talibus maximè in hoc casu non deceat Dei servos involvi) inquiratis, quæ circa personas & observantias regulares videritis inquirenda: corrigentes & reformatantes, tam in capite, quàm in membris,*

que

que correctionis & reformationis officio videritis indigere, juramentis, si qua de tacenda veritate Abbas extorserat, relaxatis, proviso ut negotio ipso pendente prefati Mōachi eidem Abbati obediant & intendant, ita tamen ut per hoc negotium non valeant impediri. Si verò testes contra eundem Abbatem, producti fuerint, dictorum ipsorum copiam ei dari faciatis predictis autem Monachis expensas, factas faciatis ex bonis ejusdem Monasterij &c. Ministrari.

In quo contextu Pontifex Mandat.

1. cassari excommunicationes, suspensiones & spoliationes lite pendente ab Abbate latis & factas.
2. de plano & sine judiciorum strepitu in correctionibus & reformationibus procedi, causam addens, quod non deceat servos Dei similibus involvi.
3. cassat & annullat juramenta de tacenda veritate extorta.
4. Monachos lite pendente debere nihilominus Abbati quo ad alia

obedire. 5. Expensas litis Monachis de bonis Monasterij debere ministrari conformiter ad cap. 11. x. de recusat. ubi Pontifex decernit, quod *Monachi et quod de obedientia & subjectione esse nescuntur, ab ejus accusatione nullatenus sint repellendi. Quibus cum proprium non habeant, ex pensa debent necessaria, donec causa debitum finem accipiat, ministrari.* Vigore quarum Prælati & superiores Regularis obligatur, Religioso contra se causam habenti, suppeditare necessarias expensas, quas si deneget, privatum eum defensione de jure naturali competente, estque justitiæ oppressor, si eadem de causa litem perdat, inquâ aliàs de justitiâ contra se triumphare potuisset, gravius peccat, proprietatis vitio involvitur & dilapidator substantiæ Monasterij est, si ut in causâ aliàs injustâ triumphet, pecuniâ corrumpit Advocatos, Judices, Commissarios aut consultores,

res,

res, cum bonorum Monasterij non sit Dominus sed solum administrator, & salvis votis essentialibus dispensator, à proprietatis vitio, tam parum, quàm Monachi immunis.

Secundus Textus est x. in cap. qualiter & quando 24. de accusat. ubi postquam Pontifex in concilio generali præscripsisset formam in iudicio contra subditum maximè Prælatum observandam tandem concludit. *Hunc tamen ordinem circa Regulares personas non credimus usquè quaq; servandum, ubi bene notandum verbum usquequaq;, quod innuitur ordinem iudiciarium ibidem præscriptum, non esse per omnia observandum, non omitti tamen posse ut hic ait Fagnan. quæ ad veritatis manifestationem sunt necessaria, & quæ sunt juris divini & naturalis, ut priori sectione remonstratum est.*

E 4

Ter-

Tertius. *c. Eaque* x. 8. *de stat. Monach.* ubi Pontifex Abbatem non exemptum, qui à visitatoribus nimis negligens remissus & dilapidator substantiæ Monasterij inventus fuit, aut aliàs merito amovendus jubet à *Dioecesano* *ne judiciorum strepitu* à regimine amoveri.

Ad idem argumentum serviunt textus in quibus inhibetur à correctionibus & morum reformationibus appellatio; uti est in *cap. Irrefragabili* x. 13. *de offic. ordinarij c. ad nostram* 3. *de appellat.* de quibus infra, ubi an Regularibus à judicio sui Prælati appellare liceat, agitur; Sed quæstio hic exoritur an scilicet omnes causæ regularium summarie & sine strepitu & figura judicij decidi debeant, & si non omnes quænam inter illas sit differentia, sit proinde.